

aveiten

Arbetets Vänner Huvudföreningen rf 3 | 2022

aveiten

är Arbetets Vänner
Huvudföreningen rf:s
informationsblad för
föreningens medlemmar.

75:e årgången

Utgivare:

Arbetets Vänner
Huvudföreningen rf.
Annegatan 26, 00100 Helsingfors
www.arbetetsvanner.fi
e-post: info@arbetetsvanner.fi

Redaktion:

Niki Hamro, Anna Kujala,
Moa Lindeman, Elianne Rehn

Material till Aveiten

kan skickas per e-post:
anna@tipos.fi

Ändringar gällande adress- eller personuppgifter tillställs föreningens kansli:

Annegatan 26, 00100 Helsingfors
e-post: asa.laukonlinna@gmail.com

Ombrytning och layout:

Tipos Ab

Tryckeri:

Forsberg, Jakobstad
ISSN 0356-0384

Följande Aveiten utkommer
i november.

Materialdag Aveiten 4/2022:
30.10.2022.

Pärmbilden: AV:s körer Vox Senio-
ra och Walentinakören följde tätt
efter AV:s fana som bars av
Anders Häggblom på den fin-
landssvenska sångfesten.

FÖRENINGENS FUNKTIONÄRER OCH FÖRTROENDEVALDA

Ordförande Tom Schubert
tfn. 040 527 8909

Vaktmästare Oskar Thesslund
tfn. 044 766 4102

Viceordförande
Kristina Björkvall

AV Huvudföreningens bibliotek:
Bibliotekarie Åsa Laukonlinna
asa.laukonlinna@gmail.com
tfn 045 345 5562

Verksamhetsledare
Niki Hamro
tfn. 044 766 4101
info@arbetetsvanner.fi

AV-TEATERN

Robin Sundberg
tfn 050 584 9883
robin.sundberg56@gmail.com

SENIORDANSKLUBBEN

Liisa Nyman
tfn 0400 508 794
e-post: nymanliisa1@gmail.com

BOKKLUBBEN

Karin Bergman
tfn 040 551 5434

SQUAREDANSLAGET

Jan Ekberg
tfn 040 553 3664

BRIDGEKLUBBEN

Tom Schubert
tfn 040 527 8909
<http://www.bridgewebs.com/avbridge/>

SYKRETSEN

Jeanne-Marie Johansson
tfn 050 570 4184

FOLKDANSLAGET

Antonia Palmén
av.hfors.folkdanslag@gmail.com

SÄLLSKAPSKRETSEN

Jeanne-Marie Johansson
tfn 050 5704 184

KONSTKLUBBEN AV

Ylva Öhrman
ylva.freudenthal@gmail.com

UMGÄNGESKRETSEN

Maj-Britt Hedvall
tfn 050 309 8268

MUSIKKLUBBEN

Lars Silén
tfn 040 735 1628
lars.silen@kolumbus.fi

VOX SENIORA

Monica Lindeman
lindeman.monica@gmail.com
050 4389444

ROUNDANS

Olof Staffans

WALENTINAKÖREN

Kristina Björkvall
tina.bjorkvall@kolumbus.fi

SANDELSSÄLLSKAPET

Dick Lundell
tfn 050 539 0963
dick.lundell@gmail.com

QIGONG

Ursula Öhrman
ursula.ohrman@gmail.com

Stiftelsen
Seniorhuset Gullvivan sr
www.gullvivan.fi

Ordförande Carl-Johan Sanmark
Ekonom och disponent Niclas Ståhlberg tfn. tj. 010 837 0836

Medlem Ben Idström
Medlem Annette Lindahl

Bästa AV-iter,

hösten närmar sig med stormsteg och vi ser alla fram emot hösten på AV. Hoppas att vi får en "normal" höst där AV:s verksamhet kan rulla på och vi återigen kan nyttja föreningshuset för vår verksamhet.

Arbetets Vänner Huvudföreningens styrelse tog under våren ett beslut att göra om källarsalen till ett klubbbrum, där medlemmarna kan droppa in under dagarna för att ta sig en kopp kaffe eller ta sig en bensträckarpaus. Huvudföreningens styrelse tillsatte en arbetsgrupp bestående av verksamhetsledare **Niki Hamro** samt styrelsemedlemmarna **Kerstin Ehnholm** och **Robin Sundberg**. Arbetsgruppen har utarbetat ett förslag för klubbbrummet. Förhoppningsvis kommer renoveringen börja under hösten och rummet kan börja användas i januari 2023.

Klubbbrummet kommer att bestå av AV:s bibliotek, ett fungerande kök, sittgrupper samt arbetsbord för att kunna hålla möten för kretsarna.

Klubbbrummet kommer att bestå av AV:s bibliotek, ett fungerande kök, sittgrupper samt arbetsbord för att kunna hålla möten för kretsarna. Allt är förstås ännu i sin linda, men föreningens styrelse hoppas att de nya klubblokalen nyttjas flitigt av AV:s medlemmar.

Trevlig höst,
Robin Sundberg

Nytt ryck för att uppdatera kretsarnas stadgar

Vår förenings verksamhet och administration styrs av föreningslagen och föreningens egna stadgar, men på krets nivå behöver man ytterst sällan bekymra sig om vad vare sig föreningslagen eller -stadgarna föreskriver. Däremot dyker det rätt ofta upp frågor som föreningens kretsreglemente och kretsens egna stadgar bör ge svar på.

Både kretsreglementet och kretsens egna stadgar finns till för att alla ska veta hur saker fungerar och sköts inom föreningen. Samarbetet med verksamhetsledaren och föreningsstyrelsen fungerar bäst när vissa gemensamma spelregler följs. I kretsarna behöver hjulet inte heller uppfinnas på nytt när nya funktionärer tar över, om rådande praxis beskrivs i kretsreglementet och kretsens stadgar.

Kretsreglementet innehåller gemensamma regler för de flesta situationer som kan väcka huvudbry, men eftersom kretsarna och deras verksamhet är så olika kan det inte vara ensamt heltäckande. Varje krets förutsätts därför också ha egna stadgar. Dessa varken behöver eller ska reglera sådant som redan slås fast i kretsreglementet, utan bara de frågor som kretsreglementet eller kretsens specifika behov förutsätter.

När det nuvarande kretsreglementet trädde i kraft förra hösten förväntades alla kretsar se över sina stadgar så att de överensstämmer med rådande regler i kretsreglementet. En del kretsar hörsammade föreningsstyrelsens uppmaning re-

dan inom utsatt tid medan andra lämnade in sina stadgar för granskning först senare på våren och några kretsar inte hörde av sig alls.

Föreningsstyrelsen behandlade de stadgar som den fått in på sitt möte i slutet av maj och konstaterade då att bara Ungdomskretsens stadgar kunde fastställas direkt som sådana. De innebär för övrigt att Ungdomskretsen byter namn till Umgängeskretsen.

För alla övriga kretsars del behövs större eller mindre justeringar. Dessa kretsar kommer att beredas tillfälle att ta ställning till föreningsstyrelsens kommentarer och att företa behövliga ändringar.

Många missvisande bestämmelser verkar bero på att man uppfattar kretsarna nästan som självständiga föreningar, vilket de ju inte är. Andra brister avslöjar att man missat sådana ändringar i benämningar och praxis som skett när kretsreglementet reviderades, eller att ännu äldre tillvägagångssätt har blivit kvar och spöka. I de flesta fall är det ändå fråga om rätt små saker, men ett nytt ryck behövs alltså för att få kretsstadgarna i ordning.

De kretsar som inte skötte översynen i våras alls har förstås att ta tag i saken nu i stället.

SKRIBENT **Tina Björkqvall**

Bibban håller öppet

Föreningens bibliotek håller öppet

som vanligt fram tills renoveringen (se ledaren ovan).

Bibban är öppen måndag och torsdag kl. 16–17.30.

Hjälp Aveiten utvecklas

Aveitens redaktion genomför som bäst en läsarenkät på webben. Genom att delta berättar du din åsikt om Aveiten, och kan påverka tidningens innehåll nästa år. Sista dagen att svara på enkäten är 11.9.2022. Du hittar enkäten här: <https://forms.gle/4urpakPzY1cQUxKAA>

Får du redan nyhetsbrevet?

AVH:s elektroniska nyhetsbrev informerar om vad som är på gång i föreningen. Nyhetsbrevet skickas ut per e-post via föreningens medlemsregister. Om du inte redan får nyhetsbrevet, kontakta Åsa Laukonlinna per e-post, asa.laukonlinna@gmail.com, för att få en fungerande e-postadress införd i medlemsregistret.

PRELIMINÄRA DATUM för höstens gemensamma evenemang:

- 2.10 promenadorientering
- 8.10 höstfest
för medlemmarna
- 6.11 fest för allmänheten
på Svenska dagen
- 11.12 föreningsmöte
och julfest

Höstfesten 8.10. kommer att gå i folklig oktoberfeststil. Närmare uppgifter kommer senare, när planerna framskrider.

Festtalare på Svenska dagen-festen 6.11 är författaren och läraren **Sara Razai**, som presenteras i detta nummer av Aveiten.

Hallå, tänk lag – tänk promenadorientering!

Det är nu dags att tala ihop sig om deltagarna i årets populäraste utomhustävling, promenadorienteringen. Ett lag ska enligt reglerna ha 4 deltagare som promenerar tillsammans ute i det fria, med inspirerande tankeutbyte. Någon får äran att segra, men alla får sig en bit mat till den spännande genomgången av svaren. I år får även lag som inte representerar en krets och blandade lag delta.

Datum för årets Promenadorientering är 2.10. Sista anmälningdag är 20.9.

Närmare anvisningar, plats och klockslag meddelas till kretsarnas ordförande samt direkt till de medlemmar som uppgett sin e-postadress för föreningens månatliga informationsbrev.

Understödsstiftelsen för Arbetets Vänner Huvudföreningen sr lediganslår **STIPENDIER** ur dess Kulturfond

Kulturfondens stipendier:

Fonden stöder finlandssvenskt kulturarbete och finlands-svenska strävanden med cirka 93 000 € år 2022. Fonden finansierar småskalig verksamhet och delfinansierar större projekt vilka faller inom ramen för dess ändamål. Stipendierna kan sökas av privatpersoner, organisationer och grupper.

Information om fonden, ansökningsinstruktionerna och den elektroniska ansökningsblanketten finns på stiftelsens webbplats www.understodsstiftelsen.fi. Ansökningstiden utgår måndag 26.9.2022. Stipendierna delas ut i december 2022.

Kretsarnas s.k. extra bidrag:

Huvudföreningens kretsar beviljas inte medel från Kulturfonden eftersom Understödsstiftelsen stöder kretsarna via det bidrag som årligen beviljas Huvudföreningen. Föreningens verksamhetsledare informerar kretsarna om när de s.k. extra bidragen kan sökas hösten 2022 och om ansökningsinstruktionerna. Föreningens styrelse fattar finansieringsbesluten.

Bokklubben

inleder sin termin
onsdagen den 14
september kl. 18.

Hösten böcker är:

- 14.9 **Ann-Helén Laestadius** – Stöld (2021)
- 12.10 **Tove Ditlevsen** – Barndom. Ungdom (1976)
- 9.11 **Kerstin Ekman** – Löpa varg (2021)
- 14.12 **Quynh Tran** – Skugga och svalka (2021)

Härtill lanseras ett pilotprojekt där deltagarna kan prova på att skriva egna texter:

Skriv på AV - 4 workshoppar

Fredagar kl. 18-19,30

De fyra författare som leder är:

- 30 september, **Mia Franck**
- 14 oktober, **Monika Fagerholm**
- 28 oktober, **Sofia Torvalds**
- 11 november, **Michaela von Kügelgen**

Det blir inspiration och handledning i korta skrivexperiment som varje gång leds av en etablerad författare som också är erfaren handledare. Sådär för att förmedla de olika författarnas särskilda röster och varierande sätt att prova på hur man kan arbeta fram text. Instruktioner och feedback ingår liksom samtal om de texter deltagarna väljer att läsa upp.

Med ryms 12 deltagare, någon tidigare erfarenhet behövs inte.

Välkommen!

För frågor och anmälningar kontakta projektledare **Elianne Rehn**, 0503574751, elianne.rehn@gmail.com

Bridge- klubbens program hösten 2022

På måndagarna spelar vi ordinarie partävlingar, simultantävlingar, klubbmästerskap mm. Kl. 17:30 i Kretsarnas sal på 5:e våningen i Arbetets Vänners lokaliteter på Annegatan 26 (AV). Vi spelar dessutom trivselbridge ca varannan måndag på AV kl. 14-17 i lugn takt för mindre vana spelare.

På torsdagarna spelar vi tillsvidare virtuellt kl. 17:30 på RealBridge (RB).

Mera info om våra spel på RealBridge hittar du på vår nätsida under fliken "Tävlingsregler" på <https://www.bridgewebs.com/av-bridge>

Stockholmskryssningen

ti 27.9-to 29.9

Ekenäskampen meddelas senare

Vårsäsongen börjar torsdagen den 2.12.23.

Dörrkod 1891

Styrelsen för Bridgeklubben inom AV Huvudföreningen r.f.
<https://avh.arbetetsvanner.fi>

*Förhandsanmälning per utsatta datum till Carola (WhatsApp, sms, e-post)

** Regler för IMP-beräkning hittar du under fliken "Tävlingsregler"

***Mentorreserveringen börjar den 29.9. kl. 7:00per e-post till Carola

SEPTEMBER		
Torsdag (RB) 01.09.22	17:30 Säsongstart Partävling	
Måndag (AV) 05.09.22	14-17 Trivselbridge	17:30 September-simultan
Torsdag (RB) 08.09.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 12.09.22 ²	17:30 Partävling	
Torsdag (RB) 15.09.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 19.09.22	14-17 Trivselbridge	17:30 Parmästerskap I *Förhandsanm. lö 17.9.
Torsdag (RB) 22.09.22	17:30 Partävling med IMP beräkning **	
Måndag (AV) 26.09.22	17:30 Parmästerskap II	
Torsdag (RB) 29.09.22	17:30 Partävling	
OKTOBER		
Måndag (AV) 3.10.22	14-17 Trivselbridge	17:30 AV-MP Mixed ©TD Kauko K
Torsdag (RB) 06.10.22	17:30 Mentortävling (RB) ***Mentorreserveringen börjar den 29.9.	
Måndag (AV) 10.10.22 ²	17:30 Oktober-simultan	
Torsdag (RB) 13.10.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 17.10.22	14-17 Trivselbridge	17:30 Partävling
Torsdag (RB) 20.10.22	17:30 Partävling med IMP beräkning	
Måndag (AV) 24.10.22	17:30 Partävling	
Torsdag (RB) 27.10.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 31.10.22 ²²	17:30 Partävling	
NOVEMBER		
Torsdag (RB) 03.11.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 07.11.22	14-17 Trivselbridge	17:30 Partävling
Torsdag (RB) 10.11.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 14.11.22 ²	14-17 Trivselbridge	17:30 November-simultan
Torsdag (RB) 17.11.22	17:30 Partävling med IMP beräkning	
Måndag (AV) 21.11.22	17:30 Höstmöte, Partävling och fest för höstens celebriteter *Förhandsanm. 17.11.	
Torsdag (RB) 24.11.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 28.11.22	17:30 Individuellt Mästerskap *Förhandsanm. 25.10.	
DECEMBER		
Torsdag (RB) 01.12.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 05.12.22	14-17 Trivselbridge	17:30 Board-A-Match, MP-lag. Anmälan på Bilbo.
Tisdag 06.12.22	11:00 Harald Nordbergs MP-minnestävling. Anmälan på Bilbo.	
Torsdag (RB) 08.12.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 12.12.22 ²	14-17 Trivselbridge	17:30 Julsimultan
Torsdag (RB) 15.12.22	17:30 Partävling IMP beräkning	
Måndag (AV) 19.12.22	17:30 Julfest ! *Förhandsanm. 15.12.22	
Torsdag (RB) 22.12.22	17:30 Partävling	
Måndag (AV) 26.12.22	Annandag jul, ingen tävling	
Torsdag (RB) 29.12.22	17:30 Nyårsbarometer på RB *Förhandsanm. 27.12.	

DEN STORA FINLANDSSVENSKA SÅ

Den tjugofemte finlandssvenska sångfesten är nu ett minne blott, som har lämnat oss korister en hel del rikare på erfarenheter.

Senaste gång sångfesten ordnades i Helsingfors var för över femtio år sedan och visst var det en enorm utmaning att ordna den nu, så att den skulle uppfylla alla förväntningar och ge synlighet åt såväl mängden av finlandssvenska sångare och musiker som åt de enskilda körerna och musikenssemblerna. Detta gjordes genom att dels ordna stora massevenemang såsom öppningskonserten på Domkyrkans trappa och huvudkonserten utanför Ode, dels genom att erbjuda de enskilda körerna tillfällen att uppträda på olika ställen i centrum. Den delen av sångfesten kallades Körkarusellen. Ytterligare ordnades

så kallade profilkonserter för de allra bästa körerna. I Johanneskyrkan uppträdde studentkörerna och i Uspenskijkatedralen trollband Sånggruppen Spira i den sena aftontimmen. Flera andra profilkonserter ordnades också. Paraden från Gamla kyrkans skvär till Ode längs Mannerheimvägen kan inte ha gått obemärkt förbi de helsingforsare som var ute på stan för att fira Helsingfordsdagen.

Då man själv deltagit i evenemanget är det svårt att riktigt bedöma hur mycket synlighet finlandssvensk musik fick och vilket intryck och avtryck vi lämnade i huvudstadens sommarprogram. AV:s båda körer, Walentinakören och Vox Seniora deltog i Sångfesten. En del av Voxens medlemmar sjunger också i andra körer så det blev ingen enhetlig samling för den körens del. Walentinorna uppträdde både

i Nationalmuseums foajé och i Odes Majasal under Körkarusellen.

We are Voice var en ny satsning. Tanken är att koristerna sjunger tillsammans och för varandra samt också engagerar publiken att delta och repertoaren är poppig och modern. Ursprungligen var det meningen att WAV-konserten skulle försiggå i Ishallen utan utomstående publik, men då lördagens kvällsfest av olika orsaker blev flyttad till Musikhuset så hölls WAV-konserten utanför Ode och den var givetvis öppen för vem som helst att lyssna på och sjunga med i. Simon & Garfunkels Cecilia var till exempel en sång som alla kunde och som var lätt att svänga med i. Stämningen var i topp i den vackra sommarkvällen.

Som sångfestens konstnärliga ledare **Kari Turunen** uttryckte det: det är roligast att sjunga om man kan sångerna. Därför ordnades det rikligt med gemensamma övningstillfällen både för damkörer, manskörer och blandkörer samt för den gemensamma repertoaren som alla deltog i. Uppslutningen vid åtminstone övningarna i Helsingfors var ganska stor. Hur det var i regionerna har Aveiten inte koll på, men under konserterna stod det helt klart att ”det här det kan vi”. FSSMF hade också i ett tidigt skede lagt ut en app med de olika stämmorna på internet så att alla kunde öva sina stämmor med hjälp av dem varsomhelst och närsomhelst. Sångfesten sköts ju upp med ett år på grund av coronan så det gav möjlighet att öva ett år extra även om det också förorsakade en viss frustration.

Aveiten frågade några av dem i AVs körer som deltog hur de upplevde sångfesten och vad de bär med sig i sin minnesryggsäck. Här kommer ett sammandrag av intrycken och erfarenheterna.

Det starkaste intrycket av sångfesten verkar ha varit den fina känslan av att sjunga så många tillsammans. Äntligen! Konserten på Domkyrkans trappa var en fin inledning och startsignal. Hymnen ur

Sini Nordström och många andra tyckte det var ROLIGT!

En inspelning av huvudkonserten på söndagen utanför Ode finns på Youtube Music/ Sångfesten.

SÅNGFESTEN 9-12.6.2022

Bilden till vänster: Stämningen och akustiken var i topp på domkyrkans trappa. Finlandiahymnen steg som ett jubel mot den sommarklara himlen.

Bilden nedan: Vineta Björkstam, Lelle Blomqvist och Gitta Hallakorpi från Vox Seniora satte stort värde på de hopfällbara pallarna som varje korist fick och som hjälpte dem att klara sig igenom de ganska långa konserterna.

Finlandia var en stark upplevelse. We are Voice-konserterna utanför Ode var en glad och uppsluppen tillställning där publiken verkade trivas och gärna sjöng med. Paraden på söndagen från Gamla kyrkan till Ode kändes som en fin manifestation av hur många vi var. Någon tyckte att den kunde ha varit i början av festen, men det är väl en tradition att man ska paradera på söndagen.

– Det är viktigt att vi finlandssvenskar någon gång samlas kring gemensamma projekt och kan känna att vi ändå är rätt många.

Alla tillfrågade var mycket nöjda med arrangemangen och ville tacka dem som varit med och gjort festen till vad den blev. Ett undantag var lördagens fest på Musikhuset, som inte riktigt fungerade. De festande fanns i tre olika våningar, man kunde inte sitta till bords och det var svårt att mingla och få kontakt med andra än det gäng man först sällade sig till. Man hade också väntat sig mera gemensam sång men därav blev det inte mycket då folk befann sig så utspridda.

En speciell eloge fick de hopfällbara pallarna som alla korister fick. Utan dem skulle det ha blivit väldigt tröttsamt att stå genom de ganska långa konserterna.

Det är skillnad på en sångfest på en mindre ort och en i Helsingfors, tyckte koristerna. På en mindre ort får man mera synlighet, man umgås mera med korister från andra körer då man är närmare varandra och det är säkert också lättare att få till stånd en vi-anda under förberedelserna. I Helsingfors var det svårare att profilera sig bland alla andra evenemang

det veckoslutet men nog var det ju fint att huvudstaden fick stå värd för ett så stort arrangemang. Koristerna saknade också "ölningsställen" där man kunde ha kommit samman och pratat och sjungit. Det enda egentliga mingelevenemanget var inledningscoccaren på Bio Rex, vilken var en synnerligen livlig och glattig "sidu, är du också här"-tillställning.

I allmänhet tyckte koristerna att appen med stämmorna var ett ypperligt hjälpmedel för att lära sig den. Många hade använt den och många hade också deltagit flitigt i de gemensamma övningarna, så den allmänna känslan var att vi kunde sångerna. Det ansågs trevligt att reper-

toaren bestod av både gamla sångskatter såsom Uti vår hage och Plocka vill jag skogsviol och av helt nyskriven musik samt nya arrangemang av gamla visor. En upplevelse var att ledas av så många olika dirigenter som var inspirerande på olika sätt. Speciellt populär verkade den estniska dirigenten **Pärt Uusberg** som dirigerade sin egen komposition Muusika. Där hade vi fått öva mycket på estniskt uttal för att vara trovärdiga.

Sammanfattningsvis som en av de intervjuade uttryckte det: Visst var det väl värt och riktigt roligt!

SKRIBENT **Moa Lindeman**
FOTON PRIVATARKIV

SARA RAZAI tar sig an nyfinlandssvenska elever

När vi sitter över en kaffe på det mysiga café Monamis terrass i Nordsjö, Sara Razai och jag, sjunker omständigheterna i bakgrunden, bordsgrannarna och Rastböle gårds inbjudande omgivning. Samtalet kommer rakt in på det väsentliga.

Hur kom du att ägna dig åt undervisning av just nyfinlandssvenskar?

– Det började egentligen med att jag inledde min lärarbana i Ghana i Afrika. Jag stortrivdes från start med det stora gensvaret från eleverna, deras öppna och positiva inställning till läraren. Som lärare förväntades jag ge mycket av mig själv – och fick mera i gengäld.

– När det sedan efter några år som vanlig lärare i Helsingfors, med vårt något mera reserverade sätt, öppnade sig en möjlighet att här undervisa nyanlända barn med behov av stor interaktivitet så kändes det naturligt att just jag skulle ta mig an dem.

– Till en början var jag helt ensam i jobbet med detta. Entusiasmen är stor hos nyinflyttade barn och de vill bli som andra i gruppen. Jag insåg snabbt att nyckeln är att få alla med, hela den nyanlända familjen engagerad i utbildningen.

Otålighet är naturligt, för djupare kunskap kräver mycket tid. Relationen byggs med att svara an på elevernas behov med omtanke, också lek och humor, som med högläsning ur boken Fisens liv.

Sara Razai njuter av att se skiftningarna i barnen när undervisningen ger dem upplevelser. Och hon njuter av att se hur elever stärker varandra, det finns inne i dem själva, det goda lever i dem, säger hon.

”Numera har vi en arbetsgrupp på ...” Här ger min penna plötsligt upp, mitt i alla fakta om stadens insats, jag måste gå och hitta en ny. Nå, såna fakta får bli till en annan gång. Jag vill veta mera om rättvisan.

– I min uppväxtfamilj lärde vi oss rättvisa och att aktivt motarbeta rasism och sådan är jag själv.

Skolprov kan skapa befogad oro, hos barnen, hos föräldrarna, kanske också hos lärarna? Kan betyg bli en hämsko för lusten att lära? Proven ska mäta färdigheter och ge rättvisa betyg, är det möjligt när elevernas bakgrund är så olika?

– Det gäller att ge eleven olika sätt att visa sin kunskap på, det finns många sätt att mäta kunskap. I rättvis bedömning mäts elevens personliga framgång. På så vis behöver inte betyg bli en hämsko.

– Det är en tuff sits att bedöma. Det måste göras tydligt för läraren hur uppgif-

Sara Razai f. Stenlund.

- Född 1979 i Kristinestad.
- Bor med sina 4 barn i Nordsjö.
- Jobbar som lärare i svenska som andraspråk i Helsingfors sedan 16 år tillbaka.
- Har skrivit romanerna "Jag har letat efter dig" 2012, "Djävulen är en lögnare" 2018 och är medförfattare i läromedel för Utbildningsstyrelsen.
- Festtalare på AVH:s Svenska dagen-fest 6.11.2022.

Entusiasmen är stor hos nyinflyttade barn och de vill bli som andra i gruppen. Jag insåg snabbt att nyckeln är att få alla med, hela den nyanlända familjen engagerad i utbildningen.

ten ska utföras.

– Jag vill vara med och aktivt skapa en trygg och rättvis miljö. Om en elev vill utbildas till läkare har det varit lätt hänt att hen styrs till vårdutbildning i stället för att stödas i sin ambition.

– Flerspråkighet är idealet, eleverna kan då själva se hur de olika språken stöder varandra och dra nytta av det.

När en elev läst på och sagt allt rätt – och ändå blivit missförstådd för att man uttrycker sig på olika sätt. Vid sådana kulturkrockar känns det knappast rättvist?

– Kulturkrockar sker alltid mellan två parter och det är bäst för skolan att inse att den själv är den ena delen i krocken. Och bära det ansvaret.

– Skolan har förändrats åt rätt håll, här finns nu en medvetenhet om mångkultur, men mera som mottagande part än en aktör. Vi alla borde gå vidare, från tolerans till att handla aktivt antirasistiskt.

Finns tiden att göra jobbet bra?

– Det kämpar jag ständigt med, jag skjuter åt sidan administrativa uppgifter för

att ge tid åt mina elever. Från och med i höst ska det bli lite lättare för mig för jag ska ha något färre antal skolor att undervisa i.

En ljudligt trummande regnskur på terrasstaket får oss att lite yrvaket leende bli varse nuet och dofterna som stiger upp i näsborrarna, tankarna får en annan riktning.

"Sommar på en ö i havet"

Din roman "Jag har letat efter dig" kallades Svenskfinlands första invandrarroman och den andra "Djävulen är en lögnare" handlar också om kulturkrockar och tillhörighet.

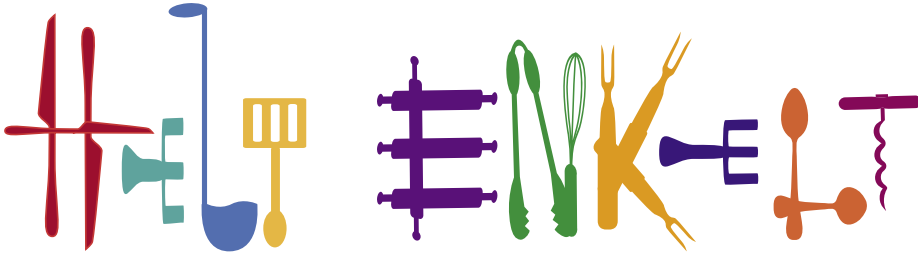
Har du planer på flera böcker?

– Ja, just i sommar sitter jag på en ö ute i havet och skriver igen, jag beviljades nämligen ett vistelsestipendium på Bejarholmen av SFV. Det känns fint, säger hon och ler, och jag har återupptäckt en fysisk kontakt med naturen och berget under mina fötter.

Får se vad det blir, säger Sara samtidigt som hon sänker ögonlocken över ivern som lyser.

När vi skiljs åt vid metron släpper jag motvilligt taget om den stund vi delat, i ett scenario där aktiva handlingar och val kan göra skillnad. Där det goda i människan ses och får utrymme.

SKRIBENT OCH FOTOGRAF
Elianne Rehn

#sällantillbutiken #smakrikt #näringstätt #styvafingrar

RECEPT OCH BILDER: **Elianne Rehn**

Rostad nykål

1 spetskål eller nykål
4 msk färdigrostad hasselnötshack
1 dl majonnäs eller brynt smör

Värm ugnen till 180 grader
Lägg kålen hel i pannen, ca 1/2 kg
Efter ca 70 minuter i ugnen är de ytt-
tersta bladen brända och kålen klar. Ta
bort de brända bladen och skär i skivor
tvärs över.
Servera med nöthacket och generösa
klickar majonnäs.

Den ursprungliga enkla pizzan från
i Neapel lär ha toppats med enbart
tomat, olivolja och basilika. Sedan
tillkom mozzarellaost. Här en
nordisk enkel version med dillfrö.

Dillfröpizza i vuxen smak

1 tinad färdig pizzabotten, stor
3 msk tomatpure, 70 g burk
2 msk olivolja (+ eventuellt 1 msk vatten)
1 tsk timjan
150 g färdigriven Västerbottenost, 1 påse
1/2 – 1 msk dillfrö

Ställ ugnen på 220 grader. Bred ut to-
matbandningen över pizzabotten.
Strö över osten och dillfröna. Grädda
mitt i ugnen 10 min eller som det står på
bottnets förpackning.

Dillfrön säljs i kryddbodar, t.ex. i
Hagnäs hall.

Är det färdig potatissallad som är din grej?

Testa med att blanda i 1 ask frysta avocadotärningar. Ändrar knappt alls på
smaken, såsen räcker väl till och de viktiga näringsvärdena förbättras avse-
värt. Prova också variera smaken ibland med att blanda i lite senap eller curry
och gärna kاپris som är hållbar kylvara.

Våra grannar i AV-huset

Säj det med blommor

Det är alltid trevligt att stiga in i en blomsterhandel. Där finns det färger och dofter och möjligheter att komponera en vacker bukett för sig själv eller till en vän, överdådig i färger och former eller bara något helt enkelt och stilfullt. En slaskig dag i mars stiger jag in genom dörren till blomsterhandel Ch.Barck, som ligger i stenfoten i AVs hus på Eriksgatans sida. Jag har kommit överens om en intervju med butikens nuvarande ägare, **Petri Motari**. Den för intervjun reserverade halva timmen drar ut på tiden till nästa två timmar, så mycket finns det att prata om när det gäller blommor. Och när jag äntligen går så tänker jag på alla frågor jag inte hann ställa.

Blomsterhandel Ch. Barck har en lång historia. Den bär fortfarande namn efter

sin grundare, **Charlotte Barck**, som redan på 30-talet hade en blomsterhandel på Mannerheimvägen. Under årens lopp har butiken funnits på flera olika ställen, men ändå längst på Eriksgatan mitt emot sitt nuvarande läge. Petri Motari inledde sin karriär som blomsterhandlare redan i tonåren, då han förtjänade fickpengar genom att hjälpa till i blomsterhandlar. Hos Ch. Barck började han jobba på 90-talet och då den föregående ägaren, **Riitta-Liisa Heinonen** måste lämna sitt arbete av hälsoskäl beslöt Motari att köpa butiken.

– Nog har jag ju hunnit skrapa en och annan rosenstjälk, skrattar Motari och fortsätter med att göra just det.

Under hela intervjun fortsätter han binda beställda blomsterbuketter i rasande fart. Det är som om hans händer skulle fungera helt automatiskt samtidigt som

Alla kunder har sina egna önskemål och tankar kring vad man vill att blommorna ska förmedla. Att komponera en bukett är ett samarbete mellan florist och kund.

han berättar och beskriver. Det är uppenbart att han har rutin i det här jobbet.

Petri Motari är ändå inte florist till utbildningen utan han har fått sin utbildning i restaurangbranschen där han var aktiv i många år, både i köket och som servitör. Att handskas med blommor har han lärt sig genom att arbeta i blomsterhandlar och genom att iaktta andras arbete. – Ja, visst gick jag ju en veckoslutskurs då för

länge sen, där jag fick lära mig något om brudbuketter, tillägger han.

Kunderna beställer ofta sina blommor på nätet

Numera ligger tyngdpunkten i försäljningen på näthandeln, där kunderna beställer antingen färdiga buketter som det finns bilder på eller berättar vilket slag av bukett man vill ha, vad den får kosta och till vilket ändamål man vill ha den. Blommor har blivit en del av vår vardag när de tidigare mest hörde ihop med fest och speciella tillfällen. Det är inte ovanligt att folk köper sig en bukett blommor mitt i veckan bara för att pigga upp sig själva och sitt hem. Under coronatiden har det märkts en ökning i detta avseende, precis som man i allmänhet sålt mer inredningsartiklar då människor varit mera hemma.

Trenderna kommer och går. Just nu är det inne med en bohemisk stil, vilket betyder att man blandar olika färger, blommor, gräs och kvistar på ett fördomsfritt sätt. Modefärger inom blomstervärlden är för tillfället olika schatteringar av grönt och lila, lavendelblått och syren. Petris egna favoritblommor är julrosor, som man får i olika färger och hortensior, om vilkas färger och olika skeden av blommningen han kan tala mycket.

Varje bukett är unik

Alla kunder har sina egna önskemål och tankar kring vad man vill att blommorna ska förmedla. Att komponera en bukett är ett samarbete mellan florist och kund. Mest berörd har Petri blivit av olika brudbuketter han fått komponera. När bruden måste göra om sin make-up efter att ha fått sin bukett så känner han att han kanske överträffat förväntning-

arna. Han berättar också gärna om olika specialbeställningar där kunden har önskat att blomsterarrangemangen följer upp ett tema för en tillställning. En gång var maten vid en större tillställning planerad enligt olika länders mattraditioner. Då gjordes blomsterdekorationerna med varje lands nationalblomma som bas. En annan gång beställdes blommor till en fest med fisk och skaldjursservering. Då bestod bordsdekorationen av ett akvarium med vattenväxter och några akvariefiskar som simmade bland dem. Definitionen av vad som är blommor är tydligen rätt svävande.

När jag frågar vad arbetet ger honom, svarar Petri först, att det ger honom en utkomst. Men under diskussionens gång blir det helt klart att utbytet är betydligt djupare än så. Motari är tydligen mycket stolt över sitt arbete och sitt kunnande och berättar gärna om olika tillfällen då han känner att han lyckats göra kunden nöjd. Han erkänner att han i sitt arbete också känner att han får ge uttryck för sin längtan efter estetik och skönhet och att detta arbete bjuder på många utmaningar som ger positiv energi. Det händer att det känns svårt att börja och svårt att se hur den beställda produkten borde se ut. Men hjärnan och kreativiteten arbetar under natten eller medan man gör något annat och hittills har kunden alltid fått det hen har beställt.

Var blomma behöver sin egen vård

Om man är osäker lönar det sig att fråga blomsterhandlaren om lämplig skötsel för olika blommor. Lökväxter såsom tulpaner och narcisser vill ha kallt vatten medan andra, t ex rosor vill ha ganska varmt vatten. Man ska aldrig använda sax

Han får ge uttryck för sin längtan efter estetik och skönhet och detta arbete bjuder på många utmaningar som ger positiv energi.

till att korta av blommornas stjälkar, utan alltid en vass kniv. Annars riskerar man att klämma till kanalerna i stjälken så att vattenuptagningen försvåras och blommorna vissnar onödigt snabbt. Vasen bör vara ren och vattnet friskt. Det är vanligare att man dödar sina krukväxter med för mycket än för lite vatten. Ljus och luftfuktighet är också viktiga faktorer för att krukväxter ska trivas och vanligen tycker de inte om att byta plats alltför ofta.

Eriksgratan är ett bra läge

– Jag har varit väldigt nöjd med detta läge och affärslokalen, konstaterar Petri Motari. Relationen till hyresvärderna har varit riktigt bra och fungerande, jag kan inte klaga, fortsätter han. Vi har levererat blomsteruppsättningar till AV:s olika tillställningar under många år och ett dylikt stamkundsförhållande är mycket bra för affärerna. Coronan har givetvis påverkat detta förhållande på ett mindre önskvärt sätt. Om det inte ordnas fester och andra evenemang så behöver man inte heller blommor. Jag hoppas att trenden nu håller på att vända.

Jag tackar för mig och lämnar en man bland sina blommor, i full färd med att komponera en ny uppsättning som ska levereras hem till kunden.

SKRIBENT OCH FOTOGRAF
Moa Lindeman

Dr Bunduls frågesport – frågorna

Till vänster Vox Senioras och på bilden till höger seniordansens deltagare i årets frågesport. FOTO: Åsa Laukonlinna

Den traditionella frågesporten Dr Bunduls arrangerades av Bridgeklubben. I år tog Sandelssällskapet Lars Henriksson och Rune Öhman hem segern. Här publiceras frågorna, och svaren hittar du på följande uppslag.

1. Den nuvarande ryska ambassaden är ju belägen på adressen Fabriksgatan 1 sedan 1954. Före andra världskriget fanns den på en annan adress och huset förstördes under den ryska bombningen den 6 februari 1944.

Var låg den?

- a) På Skatudden nära Uspenskikatedralen
- b) I Brunnsparken vid Brovägen
- c) Vid Bulevarden
- d) Vid Runebergsgatan nära korsningen till Malmgatan

2. Erik von Frenckell (1887-1877) var en mångsysslare i Helsingfors. Bl.a i stadsfullmäktigeledamot, riksdagsman och i olika poster inom stadens förvaltning. Han var också väldigt aktiv inom idrottsrörelsen, t.ex olympiska kommittén. Han hade också en dotter som är blev känd, nämligen:

- a) **Vivica Bandler**
- b) **Birgitta Ulfsson**
- c) **Merete Mazzarella**
- d) **Märta Tikkanen**

3. I Helsingfors finns inte mera något slakthus men mellan 1933 och 1992 fanns det i Hermanstad. Före det fanns ett privat slakthus. Men var fanns det?

- a) I Hermanstad, nära det nya slakteriet
- b) I östra Böle på den gamla bangårdens östra sida
- c) Vid Edesviken
- d) Södervik i Sörnäs nära den gamla gasklockan.

4. Finland har representerats flera gånger av svenskspråkiga artister i Eurovisionen sångtävlingar både på finska och svenska. Vem av de här artisterna har inte deltagit i Eurovisionen?

- a) **Pernilla Karlsson**
- b) **Ann-Christine**
- c) **Carola**
- d) **Lasse Mårtenson**

5. Vanda å känner vi alla till. Men i vilken kommun finns dess källa?

- a) Hyvinge
- b) Nurmijärvi
- c) Janakkala
- d) Hausjärvi

6. Prins Friedrich Karl valdes till kung för Finland. Vilket namn var det tänkt att han skulle ta?

- a) **Fredrik I**
- b) **Karl I**
- c) **Väinö I**
- d) **Sakari I**

7. I vilken gren vann det självständiga Finland sin första olympiska medalj?

- a) Brottning
- b) Konståkning
- c) 5000 meter
- d) Spjutkastning

8. **Sylvi** och **Urho Kekkonen** gifte sig 1926. Vilket var Sylvis flicknamn?

- a) Saarinen
- b) Leino
- c) Lehti
- d) Uino

9. Var sammankom riksdagen 1911–1931 innan den flyttade till sitt nuvarande ställe?

- a) Heimola huset i ändan på Glogatan
- b) Ständerhuset på Snellmangatan
- c) I FBK:s utrymmen på Centralgatan 7, bakom Ateneum
- d) Riddarhuset

10. Stadi är också ett språk som talades allmänt på -50 och -60 talet. Det var en blandning av finska, svenska och med inslag av ryska. Vad gjorde en Tsilari?

- a) springpojke
- b) gårdskar
- c) konduktör (-tris)
- d) tjallare

11. Jämställdhet är ett aktuellt tema. **Orvokki Kuortti** spräckte glastaket och blev som första kvinna i Finland år 1983.

- a) doktor i datateknik
- b) landshövding
- c) flygkapten
- d) hovrättspresident

12. När byggdes den första bron till Drumsö?

- a) 1920
- b) 1925
- c) 1930
- d) 1935

13. På Observatoriebacken finns ett berömt minnesmärke som heter De Skeppsbrutna. Vem är skulptören?

- a) **Walter Runeberg**
- b) **Robert Stigell**
- c) **Johannes Takanen**
- d) **Emil Wikström**

14. Malms begravningsplats togs i bruk 1894 och på grund av det långa avståndet från centrum byggdes 1895 ett stickspår från Malms station som användes för tågtransport av både lik och begravningsgäster. Men när togs järnvägen ur bruk?

- a) 1921-1930
- b) 1931-1940
- c) 1941-1950
- d) 1951-1960

15. Eftersom de var Eurovisionsaktuellt kom det en fråga till i ämnet. Poängberäkningssystemet har ändrat under åren och nu har vi först två semifinaler varifrån de bästa röstas till finalen. Finland har blivit sist hela 10 gånger sedan det hela började. Tävlingsarna startade 1956 och Finland var med första gången 1961. Finland har tre gånger hamnat på noll poäng. Vilket av följande bidrag fick inte 0 poäng. Bidraget fick 1 poäng och blev nog sist.

- a) 1963 **Laila Halme** med Muistojeni Laulu
- b) 1965 **Viktor Klimenko** med Aurinko laskee länteen
- c) 1968 **Kristina Hautala** med Kello Käy
- d) 1982 **Kojo** med Nuku pommiin

FORTSÄTTNINGSPRÅGOR

16. Miss Universum, **Armi Kuusela** är hemma från:

- a) Eno
- b) Ikalis
- c) Muhos
- d) Virrat (Virdois)

17. I Bortre Tölö finns ett område där många gator, parker, torg och gränder är uppkallade efter författare. Vem av följande författare har inte något uppkallat efter sig i det här området:

- a) **Tavaststjerna**
- b) **Kajanus**
- c) **Schildt**
- d) **Lybeck**

18. De första trafikljusen kom till Helsingfors 1951 året innan Olympiaden.

- a) Mannerheimvägen i hörnet av Lönnrotsgatan (Norra Esplanaden)
- b) Mannerheimvägen, vid Sokos (Glaspalatset – Sokos)
- c) Alexandersgatan, korsningen med Mikaelsgatan
- d) Norra Esplanaden, mellan Stockmann och Svenska Teatern

Dr Bunduls frågesport – svaren

Nedan följer de rätta svaren i årets Dr Bunduls. Frågorna hittar du på föregående uppslag.

1. C Vid Bulevarden. (I hörnet av Bulevarden och Albertsgatan)

2. A Vivica Bandler. Dotter, f. 1917
3. c) Vid Edesviken. Vid Edesviken ungefär där tennisbanorna finns i dag

4. C Carola har icke deltagit

5. D Hausjärvi. Från Erkylä sjö i Hausjärvi cirka 6 km åt NO från Hyvinge

6. C Väinö I. Friedrich Karl Ludwig Konstantin von Hessen-Kassel föddes 1. maj 1868 i Panker, Plön, Preussen och dog 28. maj 1940 i Kassel, Tyskland d.v.s.

Fredrik Karl. Medan han var prins av Hessen valde Finlands riksdag honom till kung av Finland i oktober 1918. När Tyskland förlorade första världskriget måste han tacka nej till kronan. Han verkade aldrig som kung och Finland slopade tanken på monarki som statskick.

7. B Konstäkning. Ludovika och Walter Jakobsson vann olympiskt guld i sommarspelen i Antwerpen 1920. 1924 flyttades konstäkningen till vinterspelen.

8. D Uino. Hon föddes år 1900 och dog 1974.

9.A Heimola huset i ändan på Glogatan. Huset är numera rivet. Innan riksdagen flyttade till Heimola huset verkade den i FBK på Centralgatan.

10. B gårdskar. Tsuppari för a och b-tsilari, talkkari, gäsari, c är kondari eller konkka, d är vasikka. Här sjöng **Fred Niin** gimis on stadi som är en sång som lär ska ha "komponerats och diktats" under kriget av killar som vid fronten längtade hem till sin stadi d.v.s. Helsingfors.

*Niin gimis on stadi, ois toivomus snadi et tsiigaa sais sen vielä kerran
Mieli Sörkkaan föraa, sinne skuru kyllä tsöraa tai vislaa voit issikan kärrän
Näkis Hagiksen platsit ja Brahiksen matsit ja Valgan – oi jepulis se stemmaa
Siellä griinai ja steppais vaik kohtalo kneppais et fikkasta puuttuisi femma
Siellä friidut ne sungaa ja lanteet ne gungaa, globos sekoo ja sydämes studdaa*

*Oman sussusi hittaaat, onnen glasarista kittaat ja elämä on niin kivaa ja gutaa
Vaikka lintsillä oisin ja penkillä goisin ja aina ei ois mitä skruudaa
niin silti gimis on stadi, ois toivomus snadi et gartsoillas sais vielä luudaa.*

11. C flygkapten. Orvokki Kuortti var den första kvinnliga flygkaptenen. **Sylvi Siltanen** var den första kvinnliga landshövdingen 1972–1977. Hon var socialdemokrat. **Ritva Hyöky** blev den första kvinnliga hovrättspresidenten i Vasa hovrätt år 1975. Hon verkade till 1989.

12. D 1935. Den nya bron blev färdig 1965 och nuvarande bro som inte mera är en klaffbro blev färdig 1969. Innan bron gick där en färja fr.o.m. 1914.

13. B Robert Stigell. Skulpturen föreställer en familj som lidit skeppsbrott. Fadern är den centrala gestalten som med ett barn i famnen viftar med en duk och ropar med blicken vänd mot den annalkande hjälpen. Det andra barnet, en liten pojke, klamrar sig fast vid resterna av skeppet. Modern har sjunkit ihop på flotten. Stigell skildrar inte en historisk händelse, utan har valt motivet därför att han var intresserad av det dynamiska och plastiska motivet. Man har velat se olika symboliska betydelse i De skeppsbrutna, men ingen

Skriv på AV - 4 workshoppar

HÖSTEN 2022

Fredagar kl. 18-19.30

30 september, Mia Franck
14 oktober, Monika Fagerholm
28 oktober, Sofia Torvalds
11 november, Michaela von Kügelgen

Plats: caféet på våning 2
Annegatan 26, Helsingfors

Inspiration och handledning i korta skrivexperiment som varje gång leds av en etablerad författare som också är erfaren handledare. Sådär för att förmedla de olika författarnas särskilda röster och varierande sätt att prova på hur man kan arbeta fram text.

Handledning och instruktioner ingår. Likaså feedback och samtal om de texter deltagarna producerar och vill läsa upp, helt frivilligt såklart.

Med ryms 12 deltagare, någon tidigare erfarenhet behövs inte.

Välkommen!

För frågor och anmälningar kontakta projektledare Elianne Rehn
0503574751 elianne.rehn@gmail.com

Arrangör är Arbetets Vänner r.f. Huvudföreningens bokklubb med stöd av SFV

700 sidor debutroman

Sommaren är inte bara sommarläsningens tid utan också sommarpratens. Både Yle Vega och Sveriges Radio bjuder på sommarprat varje (var)dag under många sommarveckor. Bråda tider för inbitna lyssnare, men tack och lov kan man ju lyssna i efterskott (de hittas länge på Arenan och SR Play).

Också en del författare fanns med bland årets sommarvärdar. I Vega hördes t ex **Monika Fagerholm** och **Carina Karlsson**, i P1 bland annat **Vigdis Hjorth** och **Lydia Sandgren**. Alla dessa mycket hörvärda. Här tänkte jag orda lite om Lydia Sandgrens prat och hennes *Samlade verk*.

Med fingret som vanligt på tidens puls valde vi i Bokklubben att läsa *Samlade verk* (Albert Bonniers Förlag 2020) av Lydia Sandgren (f. 1987) som första bok hösten 2020. Då var den alldeles färsk och mycket omtalad – och sådana verk är alltid lite svåra att få tag på. AV:s bibba hjälpte till med ett ex även nu, tack **Åsa**.

"Litterär lyskraft", "sensationell debut", "jag är full av beundran", "gnistrande debutroman". I medierna är superlativerna många, recensionerna översvallande – alla utom ungefär en. En ordentlig litteraturdebatt bryter ut på kultursidorna. Boken belönas med Augustpriset.

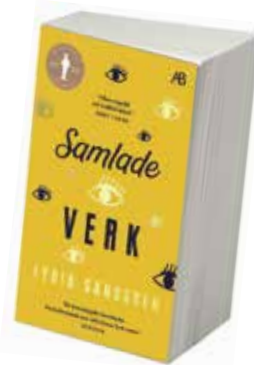
Sandgrens debutroman *Samlade verk* är en bok man sträckläser trots dess imponerande omfång om nästan 700 sidor. Det är en äkta roman, en bra berättelse med lagom stort persongalleri och fängslande intrig. Det är en

utmärkt bildningsroman med referenser till konst, musik, arkitektur och litteratur. Handlingen utspelar sig mestadels i Göteborg, i dåtid (1970-, -80-tal) och nutid.

I romanen följer vi förläggaren **Martin**, konstnären **Gustav**, idéhistorikern **Cecilia** och deras vänskap, kärlek, livskriser, livsval. Och **Rakel**, dotter, som försöker förstå och få ett svar. I Bokklubben ställde vi oss frågan som mängder av andra läsare också ställt: Kan en mamma faktiskt göra ett sådant val?

I sommarpratet berättar Lydia Sandgren om hur det känns att gå vidare, fortsätta skriva, efter att ha debuterat med en prisbelönt succéroman, som det tog elva år att färdigställa. Hon gör det genom att tala om bildning och sin egen bildningsresa. Hon är dessutom psykolog och arbetar som det vid sidan av författandet. Under psykologutbildningen hade studenterna fått ett utmärkt råd: "För att bli bra psykologer ska ni läsa romaner." Det håller Lydia Sandgren med om och fortsätter: "Att läsa romaner är en övning i mänsklighet."

Viveka Högnäs-Mellner

av dessa tolkningar härstammar från själva konstnären. **Leo Mechelin**, som höll avtäckningstalet den 18 november 1898, hänvisade till den svåra politiska situationen under ofärdsåren och till en bättre framtid för Finland. Skulpturen vänder ryggen mot öst och blicken mot väst, någonting som också har tolkats symboliskt. Skulpturens placering diskuterades ännu 1898 i tidningsspalterna. Bland förslagen fanns Esplanadparken, \kompletterad med passande planteringar\. En kommitté som tillsattes av staden beslutade slutligen att De skeppsbrutna skulle placeras på Observatorieberget, vilket också var Stiggells önskan. De skeppsbrutna var den första skulpturen på en offentlig plats i Helsingfors, som inte restes till minne över en historisk händelse eller person. Skulpturen är 4,5 meter hög, med

granitpostamentet 6 meter. Den gjöts i brons i Paris av **E. Gruet** och sockeln levererades av Ab Granit i Hangö.

14. D 1951-1960. (1954)

15. D 1968 Kristina Hautala med Kello Käy. Det är faktiskt inte helt entydigt att bestämma vilket av våra bidrag varit sämst. Poängberäkningssystemet har ändrats flera gånger.

16. C Muhos. Armi är hemma från Muhos föddes 1934 och blev Miss Universum och Miss Finland 1952

17. C Schildt (i Norra Haga)

18. C Alexandersgatan, korsningen med Mikaelsgatan

Har du AV-material du vill ge bort?

Har du AV-relaterade dokument eller saker, så tar Huvudföreningen emot och arkiverar dem. Speciellt intressant är gamla protokoll och andra dokument, saker med ingraveringar och foton där det finns skrivet namn eller vilken tillställning det är fråga om samt årtal.

Allt AV-relaterat oberoende av förening tas emot. Kontakta verksamhetsledaren om du har något du vill ge bort!

Tant Gredelin

Livet är inte en fotbollsplan att rusa fram över, utan en trädgård som ska skötas

Sitter i min lilla radhusträdgård och funderar över varför vissa människor är så fascinerade av att odla – både blommor att se på och växter att äta. Ett kinesiskt ordspråk säger att "vill du vara lycklig ett helt liv, så anlägg en trädgård". Vad är det egentligen som gör oss trädgårdsmänniskor så engagerade allt från de första gröna stråna i början av maj till frukten av våra ansträngningar i augusti-september?

Här på min gård är det alltid något projekt på gång. I sommar har jag utvidgat planteringen med odlingslådor med sallat, bönor, gurkor och zucchini. Och en massa örter förstås. Om jag skulle använda de pengar jag satt ned på plantor, mylla och odlingskragar på att köpa motsvarande grönt på torget så skulle jag säkert inte kunna konsumera allt under ett helt år. Men jag har valt att odla själv och utgången av mina ansträngningar är ytterst osäker. Kryp av olika form och fason äter upp tomater, smultron och blåbär an efter de mognar och jag kan bara konstatera att jag inte hann först i år heller. Det säjs att det man sår får man skörda, men i verkligheten är det inte alls säkert att det blir något att skörda av det man sår. Det är för varmt eller för kallt, för torrt eller för vått. I trädgården härskar en logik som kan vara svår att förstå. Man köper plantor, man väljer växtplats, man gödslar och vattnar. Och så blir det ibland ändå ingenting. Det kan också hända att det man planterat med omsorg men som inte verkar trivas plötsligt efter många år dyker upp som gubben i lådan – på grannens gård! Jodå, så kan det gå. Äppelträdet som jag planterat för många år sedan och som ser ut att bara växa och grönska och trivas ger mig ingen frukt och har aldrig gjort det. Medan andra kör skottkärrslass av nedfallen frukt till komposten. En liten marktäckare som jag trodde jag rivit upp med rötterna fortsätter att komma upp år efter år och finns numera överallt och i alla rabatter. En klematis förde i många år en tynande tillvaro på fel ställe och i skuggan av de frodiga aroniabus-karna. Men plötsligt i år har den beslutat att visa vad den går för och är alldeles översållad med vackra rosa blommor och en mängd knoppar. I sanning ett underverk! Min vinranka är i skrivande stund högeligen havande med kartiga vindruvsklasar. Om den ger vad den lovar och inga fåglar kalasar på halvmogna druvor så får jag nästan överväga att börja brygga

mitt eget vin. Aldrig har den varit så överdådig som nu.

Många orsaker till sorg och besvikelse finns ju också. Haren betade av alla kvistar på min vackra japanska lönn som inte hämtade de sig efter det anfallet. Körsbärsträdet for illa under vintern och har bara några små blad. Men de inger ju ett visst hopp om liv iallafall. Den låda som senaste vår var alldeles full av tulpaner och narcisser producerade två eller tre ensamma och ynkliga tulpaner i våras. En besvikelse både för mig och haren som brukat tugga i sig krokusarna.

Det är kanske det som är svaret på min fråga om odlingens fascination. Vi kan aldrig riktigt veta vad det blir och om det blir någonting alls. Men de gånger man lyckas, de gånger växterna ger mer än man väntat sig, då blir man så lycklig och tacksam. Man ska aldrig förlora hoppet eller ge upp. Det blir aldrig färdigt, det finns alltid något att göra och det är ju själva görandet som är poängen. Min son har i många år hållit på att anlägga en japanskinspirerad trädgård och jag frågade en gång lite taktlöst hur länge han trodde det skulle ta innan hans damm – den med karpfiskar, en bro och en liten ö – skulle bli färdig. "Du förstår inte, mamma. Det är ju inte det som är det viktiga, utan själva byggandet." Ja, naturligtvis, just så är det. Eller som **Buddha** uttryckte det - det viktiga är inte målet utan vägen.

Det finns ingenting underbarare än att komma ut på terrassen barfota en ljum sommarmorgon med sin kaffekopp och sätta sig i allt det gröna. Och när sommarskymningen faller över gården kan man sitta där med ett immigt vinglas och bara låta sig omfamnas av allt som växer och lever. I augusti-september är det dags att tända lyktor som vänligt blinkar medan man flyttat sitt trivselsittande inomhus. Mitt sjuåriga barnbarn sa: "din trädgård är så härlig, den är liksom glad". Det omdömet tog jag till mitt hjärta och det lever jag på både sommar och vinter. Min trädgård är inte stilfull, inte särskilt välplanerad och platsar inte i glassiga trädgårdstidningar. Men den är som livet: oberäknelig, full av färg och form och både trevliga och mindre trevliga överraskningar, en källa till energi och en oas för avkoppling. Och den är glad.

Tant Gredelin